

# DE SCHAKEL

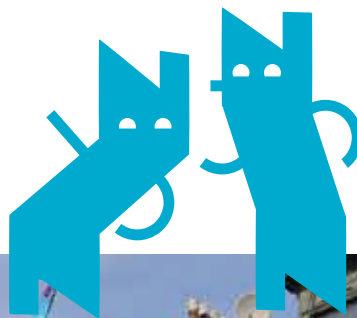
GC TEN NOEY

TUSSEN MENSEN, GEMEENSCHAPPEN EN CULTUREN



PB-PP1B-6408  
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor -  
Brussel X  
Jaargang 51 - NR 3



# 3

MEI  
JUN  
2023

Nederlandstalig tweemaandelijks  
tijdschrift voor Sint-Joost-ten-Node,  
de Leopoldswijk en de Noordoostrwijk  
P3A91A0

## JOSÉE VOIT LA VIE EN ROSE

- 3** **BINNENSHUIS**  
ZOMERACTIVITEITEN VOOR KINDEREN  
DAG MAGDA EN DAG MARIAM
- 4-5** **BINNENSHUIS**  
ZOLDEROPRUIM FEMMA QUARTIER  
TENTOONSTELLING RODRIGO BURCOS ZAUTZIK  
JOSEE HEEFT HET DRUK  
FIETSREIZEN
- 6-7** **UIT DE TIJD**  
BEKENDE PERSONEN BEGRAVEN OP DE  
BEGRAAFPLAATS VAN SINT-JOOST-TEN-NODE
- 8-9** **STADSBEESTJES**  
DE MEREL
- 10** **OVER DE VLOER**  
THIBAU VAN DEN BUSSCHE
- 11** **DE BIB BELICHT**  
SARAH BOURGEOIS
- 12-13** **AL WAT GROEIT**  
EEN VIRTUELE WERELD
- 14** **GEHOORD IN TEN NOEY**  
TD SENIOREN MET LISA DEL BO  
LÀ-HAUT
- 15** **OP DE STOEP**  
GEHOORD IN TEN NOEY

MET DE STEUN VAN

GC TEN NOEY MAAKT  
DEEL UIT VAN



SAINT-JOSSE  
SINT-JOOST



## ZOMERACTIVITEITEN VOOR KINDEREN

De inschrijvingen voor onze kinderspeelweken zijn begonnen op maandag 17 april, maar er zijn nog plaatsen voor de volgende activiteiten. Vind je online inschrijven moeilijk, kom dan langs in Ten Noey. We helpen je graag.

### LEEF, LEER EN SPEEL (VAN 3 TOT 7 JUL)

Voor kinderen geboren in 2017-2018.

### ZWEM EN MIXSPORT (VAN 3 TOT 7 JUL)

Voor kinderen geboren in 2011 - 2015

### STRANDPLEZIER (VAN 3 TOT 7 JUL)

Voor kinderen geboren in 2010 - 2017

### MINISPORT (VAN 10 TOT 14 JUL)

Voor kinderen geboren in 2017-2018.

### STEMPELEN MET VERF (VAN 10 TOT 14 JUL)

Voor kinderen geboren in 2015 - 2016

### CREATIEF MET NATUUR (VAN 16 TOT 18 AUG)

Voor kinderen geboren in 2017 - 2018.

### DE NATUUR IN MET LOUIZA (VAN 21 TOT 25 AUG)

Voor kinderen geboren in 2011 - 2015



Magda Tielemans

## DAG MAGDA EN DAG MARIAM

In 1989 kwam een piepjonge **Magda Tielemans** Ten Noey binnen voor een job. Toen nog met Lieve Pollet aan het roer. In de vierendertig jaren dat Magda hier heeft gewerkt heeft ze wat centrumverantwoordelijken zien komen en gaan, maar het is Pol Vervaeke die haar in mei 2023 met pensioen ziet vertrekken en de rest van de ploeg kijkt mee: Kaatje, Mohamad, Ziggy, Esra, Karine, Mariam, Mercy, Hilde, Kenneth en Mounir. We zullen haar missen om heel wat zaken waar we naar alle waarschijnlijkheid te weinig, of zelfs niet bij stil staan. Haar rol in Ten Noey was niet te onderschatten en haar mogelijke vervanger die daardoor stevige schoenen krijgt om te vullen, mogen we daarom zeker niet overschatten.

In 2008 kwam **Mariama Bah**, kortweg Mariam, Ten Noey versterken als poetskracht en sindsdien kunnen we met de regelmaat van de klok van de vloer eten. Al is gewoon aan tafel zitten en tussen twee boterhammen door met haar praten over familiekwesties natuurlijk een stuk comfortabeler. Maar omdat schoonmaken zo fysiek veeleisend is en Mariam toe is aan een nieuwe uitdaging, heeft ze besloten het over een andere boeg te gooien. Na een opleiding kinderopvang en een intensieve opleiding Nederlands is ze namelijk klaar om aan de slag te gaan in een kinderdagverblijf. We houden ons hart vast voor de hygiënische omstandigheden in Ten Noey ná Mariam, maar het is niet anders. We wensen haar veel geluk in haar nieuwe job en behouden sowieso het contact.



Mariama Bah



# FEMMA EN TEN NOEY ORGANISEREN:



## ZOLDEROPRUIM/TALENTENBEURS

Kan je iets wat je graag wil laten zien, proeven, horen, voelen aan andere vrouwen? Of heb je spullen die je zelf niet meer gebruikt, maar die te mooi zijn om weg te gooien, of die een combinatie zijn van beide? Dan kan je je verkoop- of ruilstand open houden op deze eerste beurs van Femma Quartier. Ben je enkel maar benieuwd? Dan kom je gewoon langs en doe je vast een fijne ontdekking.



### TEN NOEY

VRIJDAG 9 JUNI VAN 09.30 TOT 17.00 UUR

INTERESSE IN EEN STAND? 0473 525 921

MERIEM.SAISSI@FEMMA.BE

## TENTOONSTELLING RODRIGO BURGOS

Rodrigo tekent al bijna zes jaar cartoons voor De Schakel. Iedere keer een scene uit Sint-Joost, op een herkenbare plek in ons dorp. Meestal inspelend op de actualiteit. In deze expo worden de originele tekeningen bij elkaar gebracht. Herbeleef de doortocht van de walvis, corona, winter- en zomerkermissen, ... en dat met de warme glimlach van Rodrigo.

OPENING OP VRIJDAG 12 MEI VANAF 18U

TENTOONSTELLING OPEN TIJDENS DE OPENINGSUREN VAN  
TEN NOEY TOT EN MET 16 JUNI





# JOSÉE HEEFT HET DRUK

Vrienden en vriendinnen van Josée, neem uw agenda, en maak dat je erbij bent. Want er staat nog een en ander op het programma van Josée!

## CARNAVAL VAN SINT-JOOST

Josée trekt tijdens de carnavalparade mee door de straten van Sint-Joost, van het Rogierplein tot het Sint-Joostplein. Eind april fantaseerden we al hoe Josée er zou kunnen uitzien en we verbeeldden haar, als een GVR (een Grote Vriendelijke Reuzin). Ben jij fan van Josée en haar Cantine? Ga je dan mee op stap?

**Donderdag 18 mei**

## CAFÉ JOSÉE

Tijdens de kinderbrocante van Aximax wordt de J.W.Wilsonstraat afgesloten. Voor € 2 kan iedereen die wil een verkoopsstandje reserveren. Verder ook op het programma: springkasteel, kindergrime, volksspelen, ... en: Café Josée. Verwacht je aan een lekker ontbijt met versgeperst sap, smoothie, warme croissants en ander gebak aan superbetaalbare prijzen én aan onbetaalbaar gratis gezelligheid.

**Zondag 28 mei van 10 tot 14u**

## MET JOSÉE OP VAKANTIE

Wat zullen we vieren? Het einde van het schooljaar of het begin van de vakantie? Alvast twee goede redenen voor een feest. Tegelijk is dat ook het jaarlijkse Feest van de Vlaamse Gemeenschap (dat we dus een beetje vooruit schuiven). Voor de precieze plek en het precieze programma is het nog wat vroeg. Het wordt vast iets met lekker eten, met drinken, met ateliertjes voor kinderen, met leuks voor volwassenen.

Noteer alvast de datum:

**Vrijdag 30 juni van 12 tot 18u**

**INFO: [INFO@CANTINEJOSEE.BE](mailto:INFO@CANTINEJOSEE.BE)**



Carnaval in Sint-Joost-ten-Node © Gemeente Sint-Joost-ten-Node



## FIETSREIZEN

**5**

In de vorige editie van De Schakel kondigden we aan dat we met de fiets door België zouden trekken. Samen met een groep gemotiveerde vrouwen die de afgelopen maanden en jaren hebben leren fietsen reisden we al door het Pajottenland en trokken we naar Vilvoorde. De laatste fietsreis was richting het Hallerbos. Hieronder vindt u enkele samengesprokkelde reacties die me het meeste zijn bijgebleven:

- Het is al 5 jaar geleden dat ik nog eens gefietst heb
- Is het nog ver?
- Ik ga morgen zoveel spierpijn hebben
- Kunnen we dit elke week organiseren?
- Vrijheid, vrijheid, vrijheid!!!
- 1 nieuw bericht: Thibau, waar zijn jullie? We zijn verloren gereden.
- Is er hier een toilet?



# BEKENDE PERSONAGES OP DE BEGRAAFPLAATS VAN SINT-JOOST-TEN- NODE

## DEEL I

■ TEKST + FOTO'S: JOS LAPORTE

9

DE  
2023  
JUN  
MEI  
SCHAKEL



### 01. ALGEMEEN BEELD VAN DE BEGRAAFPLAATS.

Elke begraafplaats burgerlijk, militair, religieus eender waar ter wereld ligt vol met belangrijke personen. Zij hebben allen hun verdienste hetzij op familiaal vlak, beroepsmilieu of in het openbaar leven. Het is aan de plaatselijke geschiedkundige om hieruit hen te filteren waarover iets te vertellen valt. Op de begraafplaats van Sint-Joost-ten-Node zijn tal van bekende personages begraven. Op deze foto ziet men een vrijgemaakt perk, waar de vorige graven plaats hebben gemaakt voor nieuwkomers.



### 02. WIE WAS HIJ ?

In de 19de eeuw en in het begin van de 20ste eeuw werden rijke burgers en vooraanstaanden begraven onder een groots en zwaar grafmonument, meestal met een eeuwigdurende vergunning. Deze graftombe is nog goed bewaard. De koperen plaat toont ons de man met zijn snor, maar zijn epitaaf zwijgt als een graf. De tekst is niet meer leesbaar. Wie was hij? Misschien krijgen wij een antwoord op het secretariaat van de begraafplaats.



### 03. EEN RUÏNE: EEN INGEVALLEN GRAFSTEEN.

Op vele oude grafstenen staan nog statige kruisen, zoals hier op de twee graven. Maar de tekst van het grafschrift is ook hier met de tijd verdwenen. Tussen deze twee tombes is er een ingevallen grafsteen die er bij ligt als een ruïne. Op deze begraafplaats bevinden zich tientallen "ruïnes", die best opgeruimd worden.

#### 04. TIMOTHÉE BONNEELS (+ SINT-JOOST-TEN-NODE 8 DECEMBER 1898) EN MARIA JOANNA VELTEVERS (+ SINT-JOOST-TEN-NODE 9 FEBRUARI 1884).

Epitaaf: BIENHEUREUX CEUX QUI / MEURENT DANS LE SEIGNEUR / A LA MEMOIRE DES EPOUX / TIMOTHEE FELIX BONNEELS / DECEDE LE 8 DECEMBRE 1898 / ET MARIA JOANNA VELTEVERS / DECEDEE LE 9 FEBRIER 1884 // MARIA PAULINE VELTEVERS / DECEDEE LE 23 AOUT 1889 // PHILOMENE PONCHAUT / DECEDEE LE 12 MAI 1912 /.

Timothée was geboortig van Brussel en Maria Joanna Veltevers van Amsterdam. Timothée Bonneels werd een gemeentelijke weldoener. Door een eigenhandig geschreven testament, in bewaring bij notaris Morren te Brussel, werd de "Commission des Hospices" aangeduid als zijn universele erfgenaam. 1000 frank voor de Kerkfabriek van Sint-Joost voor het houden van jaargetijden voor hem en zijn echtgenote en twee leden van zijn familie.

100.000 frank werden gelegateerd aan "Madame la Supérieure des soeurs de Saint-Vincent de Paul" aan de Haachtsesteenweg, voor de weeskinderen van de gemeente. Dit bedrag werd uiteindelijk toegekend aan de "Commission des Hospices". Op 2 februari 1899 besliste het Gemeentebestuur, o.l.v. Burgemeester Armand Steurs, om de Filips de Goedestraat te herdopen tot de Bonneelsstraat.

#### 05. Guillaume CHARLIER (Elsene 2 augustus 1854 – Sint-Joost-ten-Node 15 februari 1925) en Marie AGNIEZ.

Epitaaf : A Guillaume Charlier. Statuaire et son épouse Marie Agniez. La commune de St. Josse-te-Noode.

Dit grafmonument werd door de gemeente aangeboden. In 1894 mochten Guillaume Charlier en Marie Agniez komen inwonen bij Henri Van Cutsem in zijn vernieuwde woning aan de Kunstlaan 16. Hij werd een bekend beeldhouwer, die vooral aandacht had voor de armen en arbeiders. Zijn werken bevinden zich in privé, musea en op de openbare weg. Zo kennen wij te Sint-Joost-ten-Node het Monument van de Gesneuvelden, een donatie van Charlier, dat op 21 juli 1920 werd ingehuldigd. In het Armand Steurssquare bevindt zich de "Steenhouwers" (1906-1907) en in de Kruidtuin de "Houthakkers" en de "Eik" (1896). Andere beelden bevinden zich vooral in Blankenberge (standbeeld van Lippens en De Bruyne) en in Doornik (standbeeld van minister Jules Bara).

#### 06. PIERRE LEVIE (GESNEUVELD TE DUFFEL OP 6 OKTOBER 1914).

Sint-Joost-ten-Node heeft zoals de meeste Belgische gemeenten een perk voor de gesneuvelden van de grote oorlog. Dit perk bevindt zich in de schaduw van het grafmonument van burgemeester Georges Pêtre. Tussen de gesneuvelden vinden wij het graf van Pierre Levie, amper 20 jaar (° Charleroi 1894).

Hij behoorde tot het 2de regiment carabiniers en sneuvelde in het begin van de oorlog te Duffel op 6 oktober 1914. Hij was de zoon van gewezen minister Michel Levie (Binche 1851 – St-J-t-Node 1939) en van Marie Désirée Hermant (Châtelet 1858 – St-J-t-Node 1923). Hij was de broer van Lucie Levie (Charleroi 1891 – Elsene 1983), die het eerste vrouwelijke katholieke gemeenteraadslid werd (1921 tot 1933). Het gezin Levie woonde in de Middaglijnstraat.

Jos LAPORTE

GERAADPLEEGDE BRONNEN:

Cecilia VANDERVELDE, Les champs de Repos de la Région Bruxelloise, Brussel, 1997, p. 641 – p. 698.

VOLGENDE MAAL : Het Hof van Toulouse.



Timothée Bonneels



Guillaume Charlier



Pierre Levie



# DE MEREL

Terwijl ik dit schrijf, hoor ik de artiest. Vanop zijn favoriete plekje in de seringenstruik in onze stadstuin, laat hij mij genieten van zijn concert. Elke dag is hij op post, van zodra de dominante geluiden van de stad, van auto's en voorbijgangers, na het spitsuur even wegsterven, horen we onze vriend: de merel (*Turdus merula*). Hij is niet alleen. Terwijl meneer op zijn tak zit te zingen, zie ik mevrouw een bad nemen in de waterschaal waarin ook de duiven baden. Het is een plezier om ze te observeren, zo'n koppeltje merels in de tuin!

## STADSMERELS

Het mannetje is onmiskenbaar zwart met de typische gele bek en gele oogring. Het vrouwtje is donkerbruin met een lichtbruin gespikkelde borst. Ze maken hun nestje tussen de takken van bomen of struiken waar ze dan 3 tot 6 jongen grootbrengen.

Opvallend is dat er blijkbaar een verschil zou zijn tussen stadsmarrels en bosmarrels. Tot in de 19de eeuw was de merel een schuwe vogel die zich in het dichte struikgewas aan de rand van het bos schuilhield. Sommige marrels zijn zich echter beginnen te gedragen als "cultuurvolgers" en zijn zich dichter bij de mens in dorpen en steden beginnen vestigen. Deze stadsmarrels kregen mettertijd een ander uiterlijk en verschillen ondertussen zodanig van bosmarrels dat wetenschappers hen naar een aparte soort zien evolueren. Ze zijn groter en zwaarder dan de bosmerel en zingen anders omdat ze hebben geleerd om de geluiden van de stad te overstemmen.

In de stad is best veel voedsel te vinden voor marrels die niet al te kieskeurig zijn. Buiten naaktslakken en wormen die ze overal in tuinen en parken uit het gazon pikken, eten ze graag fruit en kiemplanten.

Toch hebben marrels het ook moeilijk in de stad. Lichtvervuiling heeft een invloed op het testosterongehalte bij de mannetjes en dat zou hun vruchtbaarheid verminderen. Marrels raken in de war en zingen soms ook 's nachts omdat het op sommige plaatsen niet meer echt donker wordt. De dieren staan door die lichtvervuiling meer onder stress en verliezen bijvoorbeeld hun veren op onregelmatige tijdstippen en niet meer alleen in de rui - periode. Volgens de Bruzz reportage van 26/03/2023 ("*Bat Light district in Jette*") neemt de gemeente Jette maatregelen tegen

de lichtvervuiling in parken om de vleermuizenpopulatie te helpen. Dit zou ook op vogels een goede invloed kunnen hebben en hopelijk volgen andere gemeenten dit voorbeeld.

## MINDER MERELS

Waar de merel vroeger één van de meest algemene stadsvogels was, is hij de laatste jaren steeds zeldzamer geworden. In mijn kindertijd hoorde en zag je overal marrels, ze waren even gewoon als de huismus, die je nu ook veel minder ziet. Waarom is het aantal marrels zo achteruitgegaan?

De populatie ging sinds de tweede helft van de twintigste eeuw al langzaam achteruit. Zoals andere vogels en wilde dieren hebben ook marrels te lijden onder het toegenomen gebruik van pesticiden, het verdwijnen van "rommelige" tuinen... Maar de grootste klap voor de merel komt van het usutu - virus. Het is een virus dat via trekvogels vanuit Afrika is meegekomen. Andere vogels blijken er niet vaak ziek van te worden, maar om een nog onbekende reden zijn marrels er enorm gevoelig aan. Volgens Natuurpunt is tussen 2014 en 2018 de helft (!) van de merelpopulatie in Vlaanderen aan dit virus bezweken...

Het usutu virus verspreidt zich via muggen en is niet gevaarlijk voor andere dieren, ook niet voor de mens. Vooral in de zomer worden er veel zieke marrels gevonden, aangezien ook muggen zich het meest in de zomer verspreiden. Momenteel is er jammer genoeg nog niets aan te doen, de zieke marrels die in de opvangcentra voor vogels worden binnengebracht sterven allemaal binnen enkele dagen omdat er nog geen behandeling effectief is gebleken.



TOCH IS HET ECHT NUTTIG OM EEN ZIEKE MEREL (OF ANDERE VOGEL) BINNEN TE BRENGEN IN EEN VOGELOPVANGCENTRUM. ALS JE EEN ZIEK DIER WEGNEEMT, KAN HET OOK GEEN ANDERE DIEREN MEER BESMETTEN EN HELP JE ZO DE VERSPREIDING VAN HET VIRUS TE VERTRAGEN.

Het VOC van Anderlecht (Veeweydestraat 43) vangt jaarlijks rond de 3000 wilde dieren en vogels in nood op. Verder dienen we ook het water in de drinkschalen voor vogels dagelijks te verversen. Zeker in warme periodes kunnen ze een besmettingshaard vormen omdat ze door zoveel verschillende dieren bezocht worden.

We kunnen alleen maar hopen dat het usutuvirus minder sterk wordt en dat merels met de tijd meer immuniteit aankweken. Als het virus jaarlijks zo fel blijft toeslaan komt de merelpopulatie echt in gevaar.

## HOE KRIJG IK MERELS IN DE TUIN?

Merels gaan op jacht naar regenwormen en naaktslakken en houden dan van een open plek met gemaaid gras. Op die open plek voelen ze zich het veiligst wanneer er enkele dichte struiken rond staan zodat ze zich op tijd kunnen verstoppen als er een kat aankomt. Rond die struiken mogen wat bladeren en takken blijven liggen, daartussen zitten ook veel insecten en larven die de merel lekker vindt.

Merels houden van fruit dus wat stukjes appel, peer of banaan zullen ze zeker op prijs stellen.





# THIBAU VAN DEN BUSSCHE



Van den Bussche

NAAM

Thibau

VOORNAAM

M

GESLACHT

24

LEEFTIJD

46

SCHOENMAAT

Schaarbeek

GEMEENTE

Waasland, België

LAND VAN OORSPRONG

Nederlands

TAAL VAN HET INTERVIEW

29 maart 2023

DATUM

TEKST EN FOTOWERKING  
© ZIGGY VENDEMIA

## HOE HARD GA JE TEN NOEY MISSEN NA DRIE JAAR STAGE, THIBAU?

Da 's natuurlijk moeilijk te zeggen aangezien ik nog niet weg ben. Maar dat ik dit huis ga missen is een feit. Het is misschien gek wat ik nu ga zeggen, maar na een vakantieperiode vind ik het altijd leuk die typische geur van dit huis op te snuiven. Of de sfeer onder collega's die ik volgens mij nooit in een bedrijf zou tegenkomen. De buurt dan, met Sylvia de kapster hier om de hoek en de Marokkaanse bakker. Ouders die ik tegen kom op weg naar school en enthousiaste kinderen die me opwachten. Of de *smalltalk* met mensen op straat, die mij herkennen van de fietscursus: "Da 's die kerel met wie ik heb leren fietsen". Wat ik ook ga missen zijn de vaak grappige karaktertrekken van collega's tijdens teamvergaderingen, die elk van hen typeert.

## DENK JE DAT WIJ JOU GAAN MISSEN EN WAAROM DAN WEL, DENK JE?

Ik denk het wel, omdat ik hier toch heel wat werk op mij neem. Dus na mij ga je sowieso iemand extra moeten

zoeken. Er speelt vermoed ik ook wel een emotionele rol, want misschien denken jullie over mij zo iets van: "Da 's iemand die we hebben opgevoed en die we iets hebben bijgebracht". En naar mijn gevoel heb ik toch altijd positieve energie meegebracht.

## ALS ER IETS IS DAT JE HEBT BIJGELEERD IN TEN NOEY, WAT DAN WEL?

Ik heb een open houding naar andere mensen ontwikkeld. Ik stel zelf vast dat, hoe langer ik hier werk hoe spontaner ik mensen tegemoet kom. Ik begroet bezoekers, verwelkom ze en probeer ze te helpen. Wat ik ook heb ontwikkeld is een zekere zelfstandigheid. Ik heb een tijdje de kat uit de boom gekeken, maar nu kan ik dagen aan een stuk bezig zijn en gewoon weten wat ik moet doen. Waar ik beter in wil worden, is plannen. Ik wil projecten beter kunnen plannen zodat structuren sneller duidelijk worden. En functioneren in een organisatie is ook zo iets wat ik hier heb moeten leren. Heel boeiend allemaal!

## WAT WIL JE VERDER ZIEN EVOLUEREN IN TEN NOEY NA JE VERTREK?

Het spreekt denk ik voor zich dat de projecten waarvoor ik me heb ingezet, om te beginnen blijven bestaan. Er zit zoveel potentieel in dat fietsproject, dat mag gewoon niet stilvallen. Al zijn de middelen beperkt, maar toch. Het was de eerste keer en het was aftasten, zien of de mayonaise pakt. En of de mayonaise pakt in Sint-Joost! Dat heb ik van Meriem Saissi van Femma *Quartier*. Dat fietsen is eigenlijk geïnspireerd op de film "Women don't cycle", waarvan de titel alles zegt: fietsen is een statement! 't Zou tof zijn later te horen dat die vrouwen doorgaan met zelf fietsreizen te organiseren. Club Joske, het taalstimuleringsatelier, is ook broodnodig in onze gemeente en ik hoop dat deze verder kan evolueren.

## WAT WETEN VELEN DIE DE LAATSTE DRIE JAAR MET JOU HEBBEN SAMENGEWERKT NOG NIET VAN JOU?

Ik ga niet graag naar de tandarts! En op mijn zestiende had ik dit hier in Ten Noey een vreselijke job gevonden denk ik, omdat dit toen te ver uit mijn comfortzone lag. Mijn passie voor sociaal werk is ongetwijfeld ontstaan in Vietnam. Ik voelde de noodzaak om nieuwe oorden op te zoeken, dus ben ik op mijn 20ste drie maanden vrijwilligerswerk gaan doen in Hanoi en Ho Chi Minh City.



# SARAH BOURGEOIS

Vertellen doe je voor het slapengaan, in het schijnsel van een nachtlampje, of met z'n allen in de zetel in de bibliotheek, of gewoon tijdens het koken, op straat of aan tafel met familie. Ook baby's houden van verhalen. Bib Joske gaat al enkele jaren vertellen in de kinderdagverblijven in de buurt. Op zaterdag 20 mei is het Boekstartdag en zijn alle baby's en peuters welkom voor verwennerij in de bib. Vertelster Sarah Bourgeois kiest voor hen de mooiste verhalen uit. Vanuit Jette bezielt ze de Verhalenbakkerij.

"Binnen een master kunsteducatie heb ik me op babytheater toegespitst. Baby's zijn nog niet erg bezig met woorden. Ik vertel eerder met geluiden, ritme, gelaatsexpressie en intonatie. Ze zijn heel muzikaal en begrijpen van jongs af aan een aantal dingen. In de buik herkennen ze al de stem van hun moeder. Ze herkennen hoogte en laagte van de stem, voelen ritme en intonatie aan en interpreteren dit op een basale manier. Gelaatsuitdrukkingen en lichaamsbewegingen houden hen bezig vanaf het moment waarop ze kunnen zien. Onderzoek leert dat ze heel opmerkzaam zijn en snel reageren. Hun manier van *in het nu zijn* kunnen we meenemen.

Ik vertel geen lineair verhaal. Ik improviseer binnen een bepaald kader. Klank, expressie, objecten geven het verhaal vorm. Ik speel in op de reacties van dit jonge publiek: ademhaling, geluiden die ze voortbrengen, dichterbij een ouder kruipen, naar het 'podium' komen, de handen bewegen... Ouders kunnen hierop leren letten.

Voor de wat oudere kinderen schrijf ik soms zelf verhalen en ik ga ook op zoek naar verhalen van overal. Er mag een hoek af zijn, er mag wat in staan dat niet mag, dat niet conform is aan de norm. De verhalen van Anansi uit Suriname bevatten zo'n humor. Anansi is een fluïde figuur: nu eens spin, dan eerder stout mens, niet altijd flink, soms gulzig en steeds slim. Een beetje zot!

Het mooie aan vertellen is dat je niets anders nodig hebt dan de driehoek publiek – verteller – verhaal. Dit is niet voor niets zo'n oude traditie. Het jeugdige Brusselse publiek is niet per sé zo stil: de kinderen durven reageren en je kan daarop inspelen."

*Sarah vertelt op zaterdag 20 mei om 11.00 uur. Meer info over de Boekstartdag:*

<https://sint-joost-ten-node.bibliotheek.be>

[facebook.com/bibJoske](https://facebook.com/bibJoske)

[Instagram.com/bibjoske](https://instagram.com/bibjoske)

Wil je zelf eens komen vertellen?

[bibliotheek@sjtn.brussels](mailto:bibliotheek@sjtn.brussels) - 02 201 00 97





# DE VIRTUELE

**In de regel gaat verbetering vooraf aan vooruitgang. Daar kan je niet op tegen zijn. Al kan het geen kwaad om langs de weg even stil te staan om met beschouwende blik te kijken naar wat er langs het open raam van verandering in de loop van een mensenleven kwam binnenwaaien.**

Ik stam uit de vorige eeuw en nipte nog net van de tijd waarin mensen 's avonds een praatje maakten aan de voordeur, de telefoons van bakeliet waren gemaakt en wat je op tv kon zien redelijk kleurloos was. Mijn buikgevoel zegt me dat er nu langs datzelfde raam ook heel wat naar buiten verdwijnt zonder dat we er ons bewust van zijn. De schermen deden hun intrede in ons dagelijks bestaan wat onze blik op de wereld verruimde. Nu zijn we zover dat haast ieder van ons diezelfde wereld, verpakt in zakformaat, in de binnenzak heeft zitten. Alleen, er werd geen gebruiksaanwijzing bij geleverd. Enkel een heleboel applicaties.

Bij toeval een praatje maken met een onbekende voelt soms als een inbreuk op de privacy. Ieder staart zich blind op een of ander scherm, soms zelfs meerdere tegelijk en dat voor ettelijke uren per dag. Zijn we dan wat we op het scherm lezen belangrijker gaan vinden dan wat onze medemens ons te vertellen heeft? Nochtans maakt een babbel ons doorgaans slimmer, minder eenzaam en het werkt verbindend. Na corona was iedereen het daar wel over eens. Telewerk was de norm en lessen werden online gegeven. We hadden een pandemie nodig om tot die conclusie te komen maar zijn dat nu alweer vergeten, zo lijkt het.

## OVERMATIG SCHERMGEBRUIK

**Wat doet dat met onze kinderen?** Volwassenen hebben een keuze in het gebruik van schermen maar kinderen niet. Daarin ligt de valkuil. Zij zijn nu de tweede generatie die opgroeit met schermen. Om de dagelijkse taken rond te krijgen geven ouders vaak, zich van geen kwaad bewust, de gsm aan hun dikwijls veel te jonge kind. Dat beeld ontrolt zich dagelijks voor onze ogen, op de metro, in de straat, in de winkel, ... Wat we niet te zien krijgen is de woedeaanval die op deze gewoonte volgt als de ouder de gsm weer wegneemt. Als dit de norm is leidt dat dikwijls tot concentratie,-

slaap en -gedragsproblemen. De sociale vaardigheden van het kind worden begrensd, het kind sluit zich af van de wereld. Kijken naar een scherm leert een klein kind niets. Leren gebeurt door gedrag te kopiëren en nieuwe dingen uit te proberen. Genoeg redenen om over ons eigen schermgedrag na te denken. Laat een kind nooit voor langere tijd onbewaakt naar een scherm kijken is de boodschap.

## LEREN EN LEZEN

Het is algemeen aanvaard dat de tablet op school beter werkt om kinderen en jongeren iets aan te leren dan pen en papier. Wel wordt stilaan duidelijk dat veelvuldig gebruik van schermen bij jonge kinderen zorgt voor een serieuze rem op hun ontwikkeling. Jonge kinderen kunnen zo een enorme taalachterstand oplopen. Misschien slaagt u er in om dit artikel tot het einde toe te lezen, misschien heeft iets anders reeds uw aandacht getrokken...

## IMPACT

De impact is groter dan we vermoeden. De directe en indirecte gevolgen rond schermen kijken zijn gigantisch. Onze voorkeuren worden geanalyseerd en doorverkocht aan bedrijven of zelfs andere staten. Sinds 2019 heeft Europa een richtlijn die 'derden' toegang geeft tot het bekijken van info over betaalrekeningen. Weliswaar mits u daarmee instemt, maar zo kan u online betalingen doen zonder creditcard. Uw bankgegevens worden dan wel gedeeld met niet bancaire bedrijven. De oplichterstechnieken krijgt u er gratis bij... Dit eenvoudige voorbeeld toont de enorme potentiële markt en dan zwijgen we nog over andere toepassingen in verband met 'gegevensgebruik'.

# WERELD

## DOPAMINE

**Wat zorgt er voor dat we zoveel tijd op deze schermen doorbrengen?** De ene is al vatbaarder voor verslavingen dan de ander. Likes krijgen en volgers hebben zijn de motor van de sociale media. Onderzoek van een expert in verslavingen bij kinderen wees uit dat het effect van duimen, hartjes en likes in de hersenen van tieners hetzelfde effect heeft als wat alcohol en drugs doen. Het stimuleert het gelukshormoon in de hersenen, dopamine. De mentale gezondheid van de aankomende generatie(s) komt in het gedrang en daarmee ook de volksgezondheid.

Kijk naar wat op facebook allemaal voorbijkomt, het moet allemaal groot en fantastisch zijn. We spenderen onze tijd met kijken naar de inhoud die anderen voor ons creëren. we definiëren mensen op basis van grote prestaties en uitzonderlijk gebeurtenissen. Alledaagsheid wordt als verwerpelijk, onbelangrijk gezien. Het ontgaat ons wat de mens aan de andere kant van het scherm voelt.

Laten we de twee aankomende generaties verder vervormen? Blijven we via schermen onze interesses bepalen? Of draaien we de knop om richting andere zingeving en gezondere uitdagingen voor de voor ons beschikbare tijd..

## MULTITASKING

In het kader van het Trouble Festival organiseert Compagnie Thor op 21 april een interessante en waarschijnlijk ook confronterende workshop over multitasking in ons huis. Prioriteiten stellen en een aantal dingen tegelijk doen zullen de revue passeren.

**Schaf even de schermen af en zie wat er gebeurt. Ons van het probleem bewust worden is zeer belangrijk. Niets doen zou gelijk staan aan een persoon in nood zien en niets doen om te helpen.**

**Oh ja, wil u er mee aan denken, alvorens de bovenste nekwervel bij de volgende generatie definitief neerwaarts buigt, dat bomen gemaakt zijn om naar de hemel te kijken?**



# GEHOORD IN TEN NOEY

Het constant bereikbaar moeten zijn telefonisch, mail,... geeft mij soms een stresserend gevoel. Het is net alsof je vandaag de dag altijd maar direct moet opnemen, antwoorden op mails,... Doe je dit niet dan kan dit zelfs ergernis opwekken bij de andere partij. Soms zet ik alles even op "niet storen" om die stressfactor te doorbreken. Vooral bij de jeugd zie ik deze druk enorm. Ik ben zelf papa van 3 kinderen waaronder een zoon van 11 jaar en ook hij moet deze regel toepassen van mij. Ik merk het verschil enorm in zijn gedrag wanneer hij enkele dagen zijn smartphone niet gebruikt. Dan is hij rustiger en ook zijn gedrag en slaapritme is helemaal anders dan. Toen ik kind was waren er geen smartphones of dergelijke en het leven ging toen ook. Dus mijn raad is: **zet je smartphone en social media soms maar even op "niet storen" en ga ontspannen in de natuur.** Je zal je helemaal anders voelen daarna.

*Johan De Bot, Service engineer Ansul, tijdens de jaarlijkse controle op brandblus-apparaten in Ten Noey*

14  
DE  
SCHAKEL  
2023  
MEI  
JUN



## TD SENIOREN MET LISA DEL BO

**Thé Dansant**

**dinsdag 16 mei 2023**

**Van 14.00 tot 17.00 uur**

**Gemeenschapscentrum De Linde**

Met De Gouden Klassiekers brengt Lisa Del Bo een nostalgische show vol golden oldies uit de jaren 40, 50 en 60. Ze neemt ons mee op een heerlijke reis terug in de tijd en laat ons genieten van onvergetelijke klassiekers als Lili Marleen', Mona Lisa', Never on Sunday', Zwei kleine Italiener' en Que sera sera'. De sfeer van weleer wordt nog meer opgeroepen door Lisa's hartverwarmende verhalen over haar ervaringen, filmsterren en wereldgebeurtenissen uit die tijd, begeleid door prachtige foto's.

Bovendien kan je genieten van een stukje overheerlijke taart met koffie!

Info en reservatie via de gemeenschapscentra:

GC De Linde: 02 242 31 47 [delinde@vgc.be](mailto:delinde@vgc.be)

GC De Kriekelaar: 02 245 75 22 [dekriekelaar@vgc.be](mailto:dekriekelaar@vgc.be)

GC Everna: 02 247 03 40 [everna@vgc.be](mailto:everna@vgc.be)

GC Ten Noey: 02 217 08 82 [tennoey@vgc.be](mailto:tennoey@vgc.be)

Organisatie: de gemeenschapscentra van regio Noord i.s.m. met de dienst Nederlandse Cultuur van Scharbeek en Stad Brussel

Concertevenement voor al onze vermisten.  
Samen zodat dit niet nog een keer gebeurt.

Cyclop Vision begeleidt jongeren binnen verschillende "Urban Media": beeld, muziek, kitchen, sport, coiffure. Geraakt door de agressie in de Noordwijk organiseren de jongeren in Ten Noey een hommage aan allen die verdwenen.



# OP DE STOEP

TEKST + CARTOON: © RODRIGO BURGOS ZAUTZIK  
WWW.RODRIGOBZ.NET



15

- Magda gaat toch met vakantie hé?
- Ik denk dat ze te voet naar China gaat want ik heb gehoord dat dat jaren duurt.
- Oh waw, wat een leuk kampje zeg, ik wil ook wel mee!

## "ALWAYS KEEP A DIAMOND IN YOUR MIND"

(liedje van Solomon Burke)

Ik vind van mezelf dat ik steeds hoopvol door het leven ga. Ook al zit het soms tegen, ik merk van mezelf dat ik hoopvol blijf. Ik probeer steeds de voordelen te zien van een 'shitty situation', ook al is dit soms moeilijk. Humor helpt me hierbij: "Als er geen oplossing is voor het probleem, dan is het geen probleem." Voor alles is wel een oplossing of een aanpassing. Ook al zit het soms echt tegen, morgen komt er een nieuwe dag. Een nieuwe dag met nieuwe kansen of een nieuwe start. Je kan jezelf steeds heruitvinden. Er is altijd wel een sprankeltje hoop, waaruit je nieuwe energie kan putten.

Leila van Lhiving

Vzw Lhiving wil psychosociale hulp bieden aan mensen met hiv of een andere chronische ernstige ziekte die zich in een kansarme situatie bevinden, en aan hun gezin.

## MEI

### Vrijdag 12 mei

Vernissage 'Op de stoep'  
Tentoonstelling tot en met vrijdag  
16 juni

### Donderdag 18 mei

Carnavalstoet Sint-Joost-ten-Node  
vanaf het Rogierplein

### Vrijdag 26 mei

LÂ-HAUT, concerten voor al onze  
vermisten

### Zondag 28 mei

Café Josée op brocante Aximax

## JUNI

### Vrijdag 30 juni

Josée gaat op vakantie

## VASTE ACTIVITEITEN IN TEN NOEY

### MA

Lessen Nederlands  
Wel-Zenn atelier  
Multi Crea  
Forró (Braziliaanse koppeldans)

### DI

Lessen Nederlands  
Naaiatelier voor kinderen  
Multi Move

### WO

Countrydance 55+  
Oriëntaalse dans  
Balsporten

### DO

Lessen Nederlands  
Spektakel op maat  
Naaisalon

### COLOFON

#### ONTHAALBALIE

Aan het onthaal van Ten Noey kan je terecht voor allerlei informatie over cursussen, cultuur, wonen en werken in Brussel. Openingsuren: Maandag tot donderdag van 9u tot 20u  
Vrijdag van 9u tot 18u

#### ADRESSEN

##### JEUCDCENTRUM AXIMAX

J.W. Wilsonstraat 19  
1000 Brussel  
Tel. 02 280 45 56

##### BIB JOSKE

Grensstraat 2  
1210 Sint-Joost-ten-Node

##### JOOST-E-FIEN

Braemtstraat 47  
1210 Sint-Joost-ten-Node

##### GEMEENSCHAPSCENTRUM

##### TEN NOEY VZW

Gemeentestraat 25,  
1210 Sint Joost ten Node  
0448.851.563  
RPR Brussel  
tennoey@vgc.be  
www.tennoey.be

#### PRIVACY

Ten Noey respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je 'De Schakel' toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum Ten Noey en aanverwante organisaties in de Vlaamse gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via [tennoey@vgc.be](mailto:tennoey@vgc.be) of GC Ten Noey, Gemeentestraat 25, 1210 Sint-Joost-ten-Node. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg [www.tennoey.be/uw-privacy](http://www.tennoey.be/uw-privacy)

#### WERKTEN MEE

##### AAN DIT NUMMER

Kaatje Van Hemelrijck, Ziggy Vendemmia, Pol Vervaeke, Rodrigo Burgos Zautzik, Lieselotte Vervoort, Jos Laporte, Simon Vandersmissen, Ankelien Kindekens, Mohamad Munem.

#### ZETWERK

[www.madebydesign.be](http://www.madebydesign.be)

**V.U.** Patrick Moyersoen  
(Gemeentestraat 25 – 1210 SJTN)  
Gemeenschapscentrum Ten Noey vzw  
0448.851.563 RPR Brussel

MEER INFO!



BEZORG ONS JE MAILADRES VIA [TENNOEY@VCC.BE](mailto:tennoey@vcc.be) EN ONTVANG INFORMATIE OVER ONZE ACTIVITEITEN VIA MAIL OF VIND TEN NOEY LEUK OP FACEBOOK!

IINZENDINGEN VOOR HET VOLGENDE NUMMER WORDEN VERWACHT OP 5 AUGUSTUS 2023. INZENDINGEN DIE ONS NA DEZE DATUM BEREIKEN, KUNNEN WIJ NIET MEER PUBLICEREN. DANK VOOR JE BEGRIP.